HE 260/2016 vp
Suojeluasiantuntija Paloma Hannonen & erityisasiantuntija Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
YmV 22.3.2017

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Hossan kansallispuistosta

Suomen luonnonsuojeluliitto toivottaa uuden kansallispuiston erittäin tervetulleeksi jatkoksi Suomen kansallispuistojen hienoon sarjaan.

Kansallispuiston rajauksiin liittyvät kysymykset tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa jatkossa. On tärkeää, ettei Metsähallitus ennen näitä ratkaisuja pilaa hakkuilla kansallispuistoa ympäröivää maisemaa ja siten heikennä alueen retkeily- ja virkistysarvoja.

Kansallispuiston kokonaisuus

Ympäristöministeriön ehdotuksessa laiksi Hossan kansallispuistosta todetaan, että samalla, kun kansallispuisto perustetaan, kumottaisiin Kylmäluoman ja Hossan retkeilyalueita koskeva valtioneuvoston päätös (758/1979) Hossan retkeilyalueen osalta. Suomen luonnonsuojeluliitto huomauttaa, että ehdotettu kansallispuistorajaus ei kata koko nykyistä Hossan retkeilyaluetta. Siksi on tärkeää, että valtioneuvoston päätöstä ei kumota niiltä Hossan retkeilyalueen osilta, joita ei sisällytetä kansallispuistoon.

Osa kansallispuiston ulkopuolelle jäävistä, nykyisen Hossan retkeilyalueen osista, kuuluu ulkoilulailla ja vesilailla toteutettavaan Hossan Natura 2000 -alueeseen, mutta osa on ainoastaan valtion retkeilyaluetta ilman Natura-statusta. Näiden kansallispuiston ulkopuolelle jätettäviksi esitettyjen ja Natura 2000 -verkostoon kuulumattomien alueiden status heikkenisi, mikä ei käy selvästi ilmi lakiehdotuksesta tai sen taustamuistiosta. Luonnonsuojeluliitto ei pidä tätä tilannetta hyvänä, vaan näiden alueiden säilyminen tulee turvata. Mikäli niiden suojelu haluttaisiin turvata retkeilyalueen sijasta kaavoituksen keinoin, tämä edellyttäisi sitä että ne olisi osoitettu lainvoimaisessa yleiskaavassa asianmukaisin SL-merkinnöin (virkistyskäytön sallivin kaavamääräyksin) jo ennen kuin retkeilyalue niiden osalta lakkautettaisiin.

Kansallispuistoehdotuksen rajaus

Lakiesityksessä on esitetty, että matkailuun ja virkistyskalastukseen liittyvistä syistä kansallispuiston ulkopuolelle jätettäisiin alueita, jotka kuuluvat joko Hossan ulkoilu- ja vesilailla toteutettavaan Natura 2000 -alueeseen, Hossan retkeilyalueeseen tai molempiin yhtä aikaa.

Molempiin yhtä aikaa kuuluvista alueista huomattavimmat ovat Seipiniemen-Honkisaaren alue sekä Hypäksen alue. Näiden alueiden jäädessä kansallispuiston ulkopuolelle on äärimmäisen tärkeää varmistaa, että Metsähallituksen vuonna 2012 alueelle tekemän Natura 2000 -luontotyyppikartoituksen yhteydessä todettujen Natura 2000 -luontotyyppikuvioiden ja muiden arvokkaiden luontokohteiden sekä samoille alueille tehdyissä lajistokartoituksissa todettujen arvokkaiden lajiesiintymien säilyminen heikentymättöminä turvataan. Molemmat edellä mainitut alueet toimivat myös osana tärkeää Hossan ydinosien ja läheisen Pahamaailman Natura 2000 -alueen välistä metsäekologista käytävää. Niiden luonnonarvoja olisi tätä silmällä pitäen edelleen tarpeen kehittää nykyisestä.

Pelkästään Hossan retkeilyalueeseen mutta ei Natura 2000 -alueeseen kuuluvista, kansallispuiston ulkopuolelle jätettäväksi esitetyistä alueista huomattavin on Niskaselän-Hossanjoen alue. Sen maaluontoon liittyvät merkittävät maisema- ja luonnonarvot sijaitsevat yhtenäisenä kokonaisuutena Hossanjoen saarilla. Niiden turvaaminen onnistuisi kaavoituksen avulla, kuten lakiesityksessä on esitettykin. Tämä on toteutettava siten, että käytetään SL-merkintää virkistyskäytön sallivin kaavamääräyksin. Suoraan tähän alueeseen rajautuu niin maisema-, virkistys- kuin luonnonarvoiltaankin huomattavia, valtionmaalla sijaitsevia rantametsiä ja soita, joilla tällä hetkellä ei ole suojelustatusta.

Perangan reitin etelärannan valtionmaiden rantametsiä ja -soita on useammankin tahon toimesta esitetty joko liitettäväksi Hossan kansallispuistoon tai suojeltavaksi muuten. Niiden säilyttäminen hakkuiden ulkopuolella on olennaisen tärkeää matkailulle merkittävän melontareitin erämaisen maiseman säilyttämisen vuoksi. Perangan reitin etelärannan alueiden säilyminen hakkuiden ja muiden niitä muuttavien toimien ulkopuolella tulisi turvata kaavoituksella (SL-merkintä virkistyskäytön sallivin kaavamääräyksin), mikäli niitä ei liitetä osaksi kansallispuistoa. Tämä pätee myös Perangan reitin varrella sijaitsevaan Iso-Kukkurin länsirantaan saarineen, jolla on huomattava merkitys myös Perangasta Hossaan johtavan retkeilypolun lähimaisemana.

Metsästyksestä kansallispuistossa

Kansallispuistojen metsästysasioista on vuosikymmenien aikana vakiintuneet linjaukset, jotka on säätänyt eduskunta kansallispuistojen perustamislaeissa. Pohjoisen kansallispuistoissa on perinteisesti pääsääntöisesti kuntalaisten metsästysoikeudet, mutta ulkopaikkakuntalaisten ei. Tästä syystä Hossan kansallispuistostakin on hallituksen esityksessä rajattu pois alueita, jotta ulkopaikkakuntalaiset voisivat metsästää niillä jatkossakin.

Tästä kansallispuistojärjestelmämme peruslinjasta on syytä pitää kiinni. Metsästysoikeuksia ei pidä laajentaa hallituksen esitystä enempää MmVL:n esittämällä tavalla.

Luontoa ja kansallispuistossa kävijöiden kaipaamaa luonnonrauhaa ei pidä vaarantaa sallimalla metsästystä ulkopaikkakuntalaisille. Asialla on vaikutusta erityisesti ulkomaalaisten matkailijoiden silmissä, jotka tulevat Hossaan nimenomaan rauhallisuuden ja hiljaisuuden houkuttelemina. Hossan mainetta ei ole varaa pilata ennen kuin kansallispuisto on päässyt edes alkuun.

Lisätietoja
- suojeluasiantuntija Paloma Hannonen, puh. 050 5323 219, paloma.hannonen@sll.fi
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, puh. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi